

Henkilöstöohjeen noudattaminen / Vapautuvien syrjäseutulisien käyttö opetustoimen osalta

Kunnanhallitus 03.06.2024 § 126
246/01.02.00/2024

Valmistelija Hallintojohtaja, KT-yhteyshenkilö

JUKO:n pääluottamusmies, opetusalan luottamusmies ja OAJ:n Inarin paikallisyhdistyksen puheenjohtaja ovat 26.4.2024 allekirjoittaneet oheisen esityksen OVTES:n piirissä olleen opetustoimen henkilöstön eläköityneiden henkilöiden palkoista jääneiden syrjäseutulisien maksamisesta. Lisäksi he ovat toimittaneet oheisen tiedotteen, jossa esityksen perusteluja avataan. Ohessa on myös taulukko, johon laskettu maksamattomat syrjäseutuliset 1.4.2021 alkaen.

OAJ:n Inarin paikallisyhdistys esittää, että ajalta 1.4.2021-30.4.2024 vapautuneet ja maksamattomat syrjäseutuliset 48 927,90 euroa jaetaan tasan kunnan kaikkien koko lukuvuoden 1.8.2023-31.7.2024 määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa olevien opettajien kesken ja se maksetaan kesäkuun 2024 palkassa lomarahan yhteydessä. 1.5.2024 kertyvät syrjäseutuliset alkaen kertyvät syrjäseutuliset jaettaisiin kaikkien 1.8.2024 jälkeen määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa virassa olevien opettajien tehtäväkohtaisiin palkkoihin.

Yleensä pääsopijajärjestöjen esitykset käsitellään paikallisessa neuvottelussa työnantajan edustajien kanssa, jonka jälkeen mahdollinen sopimus tuodaan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi. Tämä esitys on haluttu tuoda suoraan kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

KT-yhteyshenkilön (entinen palkka-asiamies) tehtävänä on koordinoida henkilöstöasioita, toimia kunnanjohtajan ohella ensisijaisena työnantajan edustajana mm. paikallisissa työmarkkina-asioita koskevissa neuvotteluissa, huolehtia virka- ja työehtosopimusten täytäntöönpanosta sekä yhtenäisen linjan noudattamisesta sopimusten soveltamisessa sekä hoitaa yhteydenpito KT:hen.

Kunnan henkilöstöohjeeseen on 1.4.2021 lisätty seuraava kohta: Syrjäseutulisiä saavan työntekijän/viranhaltijan irtisanouduttua eläköitymisen tai muun syyn takia, vapautuvan syrjäseutulisen suuruinen määräraha jaetaan kyseisen toimialan alaisen henkilöstön tehtäväkohtaisiin palkkoihin tai henkilökohtaisiin lisiin toimialajohtajan päättämällä tavalla. Määrärahan jakamisessa on huomioitava mahdollinen korotuksen heijastusvaikutus automaattisiin lisiin.

Yllä olevaa lisäystä perusteltiin sillä, että se on yksi keino korjata palkkausepäkohtia sekä varmistaa virka- ja työehtosopimusten mukaisten henkilökohtaisten lisien vähimmäismäärän täyttyminen. KT-yhteyshenkilö on ohjeistanut toimialoja tarkistamaan vuosittain henkilökohtaisten lisien vähimmäismäärän täyttymistä. OVTES:ssa henkilökohtaisten lisien vähimmäismäärää ei ole määritetty.

Kunnanhallitukselle on 21.2.2022 annettu toimialajohtajien selvitykset siitä, miten em. kohtaa on noudatettu. Tällöin sivistysjohtaja on selvityksessään todennut seuraavaa: Syrjäseutulisiä on vapautunut aikavälillä 1448,43 euroa kuussa. Sivistystoimessa on menossa monta muutosta samaan aikaan, että suoraa vastausta niiden jatkokäytöstä on mahdotonta antaa. Sivistystoimessa on jo aiemmin annettu ohjeistus rahojen suuntaamisesta tehtäväkohtaisiin- ja henkilökohtaisiin lisiin. Näin on toimittu esimerkiksi varhaiskasvatuksessa. OVTESin alaisten opettajien osalta henkilökohtaisten lisien kehitys on ollut

jäädetytynä, mutta niiden maksamisen mahdollisuus tulee tarkastella uuden virkaehtosopimuksen yhteydessä keväällä 2022. Tarkastelu voidaan tehdä valtakunnallisten palkkaratkaisun jälkeen keväällä 2022.

KT-yhteyshenkilö on huhtikuusta 2021 alkaen useita kertoja muistuttanut toimialajohtajia asian täytäntöönpanosta, mutta ei ole erikseen tarkastanut täytäntöönpanoa.

Tehty esitys vapautuneiden syrjäseutulisien maksamisesta taannehtivasti on noin 0,5 % sivistysosaston palkkoihin varatusta määrärahasta.

Mikäli kunnanhallitus hyväksyy esityksen, sitä ei ehditä maksamaan vakituisille 14.6.2024 lomarahana yhteydessä, koska palkka-aineisto pitää olla Sarastialla 30.5.2024. Ensimmäinen mahdollinen maksupäivä kaikkien osalta on 28.6.2024.

Jotta taannehtivalta maksulta jatkossa vältytään, KT-yhteyshenkilö ja sivistysjohtaja esittävät että kertaeränä maksetaan ajalta 1.4.2021-31.7.2024 vapautuneet syrjäseutuliset, yhteensä 54 188,58 euroa OAJ:n Inarin paikallisyhdistyksen esittämällä tavalla. 1.8.2024 alkaen kuukausisumma 1591,42 euroa jaetaan tasaeränä OAJ:n Inarin paikallisyhdistyksen esittämällä tavalla huomioiden heijastusvaikutukset automaattisiin lisiin.

Sivistysjohtaja

Sivistysjohtajalla on hallintosäännön mukaan oikeus päättää eläköitymisestä johtuvien syrjäseutulisien suuruudesta summasta päätettäväksi muuhun palkkauksen kehittämiseen. Kunnallisessa yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa näin on toimittu.

Sivistysjohtaja on pyytänyt useita kertoja OAJ:n luottamusmiestä ja Jukon pääluottamusmiestä tuomaan esityksen henkilökohtaisten lisien järjestelmän luomiseksi. Tämä voidaan todentaa sähköposteista tällä aikajaksolla 15.5.2023, 13.10.2022 ja 2.3.2021 lähetetyistä sähköposteista. 2.3.2021 työnantaja on tehnyt työsuorituksen vaatavuuteen perustuvan palkkamallin luomiseksi esitysluonnoksenkin. Ehdotuksien tarpeellisuudesta on muistutettu myös suullisesti. Samalla ajalla on tutkittu lähikunnissa käytössä olevia malleja.

Inarin kunnassa aiemmin jaossa ollut työsuorituksen arviointiin perustunut henkilökohtainen lisä (TSA) on jäädetty 2014 OAJ:n paikallisosaston pyynnöstä. Ne henkilöt, jotka tuolloin saivat lisää, ovat saaneet sitä siitä asti. Työnantajalla on halu käyttää TSA-lisää. Kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksessa (OVTES) ei ole samanlaista vaadetta prosenttimääräisen osan maksamiseksi henkilökohtaisena lisänä kuin Kunnallisessa yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa (KVTES) on. Työnantajan edustajana sivistysjohtaja on lähtenyt siitä, että asiasta tulee sopia yhdessä, vaikka sen käyttöönnotosta voi työnantaja myös yksipuolisesti päättää.

Sivistysjohtaja ei ole riittävän tarmokkaasti edistänyt syrjäseutulisien käyttöön saattamisen etenemistä. Samalla aikajaksolla on ollut muuta normaalia poikkeavaa työtä erityisesti rakentamisessa, ja tämä asia on jäänyt muiden töiden sivuun, osin myös johtuen työntekijäpuolen haluttomuudesta edetä asiassa. KT-yhteyshenkilö on kehottanut viemään asiaa eteenpäin.

Tehty esitys perustuu kaikkien opettajien palkkauksen nostamiseen. Tämä on perusteltavissa henkilöstön saatavuuden parantamisella, joka vastaa tunnistettuun rekryointihaasteeseen, vaikka se jakautuu myös jo virassa

oleville työntekijöille. Jotta korotukselle saadaan vaikuttavuutta, palkkaus tulee mainita rekrytointi-ilmoituksissa. Nyt tehty esitys on tässä tilanteessa hyväksyttävissä, mutta se ei poista tarvetta henkilökohtaisen lisän kehittämiseksi.

Päätoimisten opettajien lukumäärä esi-, perus- ja lukio-opetuksessa sekä kansalaisopistossa on tällä hetkellä 95 henkilötyövuotta.

Esityksellä on merkittävä taloudellinen vaikutus, ajalla 1.4.2021-31.7.2024 syrjäseutulisiä on vapautunut perus- ja lukio-opetuksessa 54 188,58 euroa ja henkilöstösivukuluineen noin 66 000 euroa. Tämän lisäksi olisi huomioitava tämän vuoden palkkaukseen loppuerä, noin 10 000 euroa. Sivistystoimi esittää tästä syystä 76 000 euron lisämäärärahaa talousarvioon. Rahaa ei ole sisällytetty talousarvioon, koska asiaan ei ole saatu sovittua suunnitelmaa, eikä sitä ratkaistuksi usean vuoden aikana.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tommi Kasurinen
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none">1. hyväksyä OAJ:n Inarin paikallisyhdistyksen esityksen siltä osin, että ajalta 1.4.2021-31.7.2024 vapautuneet syrjäseutuliset, yhteensä 54 188,74 euroa, jaetaan tasan kunnan kaikkien koko lukuvuoden 1.8.2023-31.7.2024 määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa olevien opettajien kesken2. että kertamaksu maksetaan 28.6.20243. hyväksyä, että 1.8.2024 alkaen vapautuneet syrjäseutuliset, yhteensä 1 591,42 euroa, jaetaan tasaeränä kaikkien silloin määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa virassa olevien opettajien tehtäväkohtaisiin palkkoihin huomioiden heijastusvaikutus automaattisiin lisiin4. edellyttää, että jatkossa toimialajohtajien on ilmoitettava erikseen KT-yhteyshenkilölle, miten henkilöstöohjeessa tarkoitettu vapautuneen syrjäseutulisen suuruinen määräraha on toimialalla jaettu5. huomioida sivistyslautakunnan lisämäärärahatarpeen 76 000 euroa vuoden 2024 talousarviomuutosta käsiteltäessä. <p>Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan kokouksessa.</p>
Käsittely	<p>Janne Hannola, Jari Huhtamalla, Heli Palolahti ja Mari Palolahti poistuivat esteellisenä (intressijäävi) käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kunnanjohtaja toimi pöytäkirjanpitäjänä tämän asian käsittelyn ajan.</p> <p>Sivistysjohtaja Ilkka Korhonen oli paikalla asiantuntijana klo 16.16–16.24.</p> <p>Kokous keskeytettiin kuulemisen ajaksi.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.</p> <p>Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.</p> <p>Toimeksi: sivistystoimi Tiedoksi: OAJ:n Inarin paikallisyhdistys, talouspäällikkö, toimialajohtajat Lisätietoja: hallintojohtaja Mari Palolahti, puh. 040 522 1214, mari.palolahti@inari.fi</p>